

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10859 af 12/10/2015 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse 63-15 om kontant tilskud - hjælpere i hjemmet - overvågning - udmåling

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2014-213-33685

Ankestyrelsens principafgørelse 63-15 om kontant tilskud - hjælpere i hjemmet - overvågning - udmåling

Note: Efter offentliggørelsen af denne principmeddelelse er servicelovens § 95, stk. 4, ændret. Efter ændringen af bestemmelsen skal kommunalbestyrelsen udbetale kontant tilskud til ansættelse af hjælpere til at yde overvågning og støtte i forbindelse hermed om natten til unge i alderen fra 18 år til og med 23 år, som har behov herfor, og som modtager hjælp efter § 95, stk. 3, som et kontant tilskud. Hvis den unge ved det fyldte 24. år efter en lægelig vurdering lider af en livstruende sygdom, skal kommunalbestyrelsen fortsætte udbetalingen af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed, dog kun i højst 2 år. Ændringen trådte i kraft den 1. juli 2020. Der henvises til lov om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn nr. 1059 af 30. juni 2020.

Ankestyrelsen vil derfor tilpasse principmeddelelsen, så den afspejler de gældende regler om overvågning.

Resumé:

Hjælp efter bestemmelsen om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere kan alene bevilges til konkrete hjælpeopgaver i form af personlig hjælp, pleje og praktiske opgaver i hjemmet. Der kan ikke bevilges støtte til overvågning.

Udmåling af hjælpen

Efter servicelovens § 95 kan borgeren modtage et kontant tilskud med henblik på udførelsen af personlig hjælp, pleje og støtte til praktiske opgaver i hjemmet. Hjælpen udmåles efter servicelovens § 83.

Der kan ydes kontant tilskud til aflønning af hjælpere, der udfører konkrete hjælpeopgaver i hjemmet i form af personlig hjælp, pleje eller støtte til praktiske opgaver for borgeren.

Modsat bestemmelsen om borgerstyret personlig assistance i servicelovens § 96, er der hverken i servicelovens § 95 eller i reglerne om rådighedstimer i den tilhørende bekendtgørelse nævnt, at der kan ydes hjælp til overvågning, det vil sige, hvor hjælperen alene iagttager borgeren, men ikke udfører hjælpeopgaver.

I særlige tilfælde kan kommunen bevilge rådighedstimer. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste eller ved et mere spredt hjælpebehov. Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed. Rådighedstimer kan ikke bevilges til overvågning, hvor hjælpen alene har til formål, at hjælperen skal holde øje med borgeren og reagere på eventuelle hjælpebehov.

Udmåling af tilskuddet

Kommunens tildeling af hjælp og fastsættelse af timetallet danner grundlag for udmåling af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere i hjemmet.

Kommunen skal på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens hjælpebehov opføre, hvilket støttebehov borgeren har til personlig hjælp, pleje og nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.

Kommunen skal ud fra en konkret vurdering af hjælpebehovet opføre, hvor lang tid de enkelte konkrete hjælpeopgaver i hjemmet tager, som borger får bevilget støtte til. Kommunen skal begrunde udmålingen af tid til hjælpeopgaverne efter servicelovens § 95.

Vi har ikke med denne principafgørelse taget stilling til, om der kan bevilges hjælp til tilsyn og overvågning efter sundhedslovgivningen.

Lovgivning:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1053 af 8. september 2015 - § 95

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at afklare, om der efter servicelovens § 95, jf. § 83 er hjemmel til at yde personlig hjælp og pleje samt praktiske opgaver i hjemmet, når hjælpen ikke knytter sig direkte til en bestemt opgave.

2. Reglerne

Lov om social service § 95 fastslår, at kommunen i visse tilfælde kan udbetale tilskud til ansættelse af hjælpere, som skal varetage den nødvendige personlige hjælp, pleje samt praktiske opgaver. Efter servicelovens § 95, stk. 3, kan det kontante tilskud udbetales til nærtstående.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

53-12: om udmåling af praktiske opgaver efter servicelovens § 83.

En scleroseramt kvinde kunne alene få hjælp til konkrete nødvendige praktiske opgaver i forbindelse med pasning af sit barn efter servicelovens § 83.

Hun kunne ikke i medfør af § 83 få hjælp til opgaver, der omfattede generel pasning og omsorg for barnet. Der kunne således ikke ydes hjælp til hjemmehjælper 24 timer i døgnet som følge af risikoen for, at hun ikke kunne yde omsorg for sit barn ved akut sygdom eller lignende.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsen har i møde behandlet din klagesag og truffet afgørelse i din sag om klage over A Kommunes afgørelse truffet den 2. maj 2014.

Resultatet er

- Du har ikke ret til hjælp til overvågning efter reglerne om kontant tilskud til at ansætte hjælpere.
- Kommunen skal behandle din sag igen, da kommunen ikke har undersøgt dit hjælpebehov tilstrækkeligt, ligesom kommunen ikke har begrundet sin afgørelse tilstrækkeligt.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen.

Kommunen skal, inden den træffer en ny afgørelse, indhente oplysninger, der kan afklare dit konkrete hjælpebehov til personlig hjælp, pleje og praktiske opgaver i hjemmet.

Hvis der er ansøgt om hjælpeopgaver, som kommunen ikke yder tilskud til, skal kommunen begrunde afslaget.

Kommunen skal afklare, om du ønsker dækning af omsorg og guidning efter reglerne i serviceloven om socialpædagogisk støtte da dette ikke er tilstrækkeligt afklaret.

Begrundelsen for afgørelsen

Overvågning kan ikke gives efter servicelovens § 95

Ankestyrelsen finder, at overvågning ikke er en hjælpeopgave, som kan dækkes efter reglerne om hjemmehjælp til personlig hjælp eller pleje efter servicelovens § 95, stk. 3, jf. servicelovens § 83.

Vi henviser til, at hjælp til overvågning fremgår ikke af ordlyden i servicelovens §§ 95 og 83 modsat servicelovens § 96 om borgerstyret personlig assistance, ligesom lovbemærkningerne til servicelovens §§ 83 og 95 alene nævner aktive støtteopgaver, hvor hjælperen udfører støtteopgaver for borgeren.

Det følger ligeledes af en Vestre Landsrets dom, som er afsagt den 13. maj 2015, at tilskud til hjælp efter servicelovens § 95 ikke omfatter overvågning.

Vi vurderer på denne baggrund, at der alene er hjemmel til at yde støtte til personlig hjælp, pleje og hjælp til udførelsen af praktiske opgaver, hvor der er tale om løsning af konkrete hjælpeopgaver såsom personlig hygiejne, rengøring m.v.

Manglende oplysninger og begrundelse

Vi vurderer endvidere, at kommunen ikke i tilstrækkelig grad har søgt sagen oplyst i forhold til at kunne foretage en konkret og individuel vurdering af dit støttebehov.

I henhold til kommunens funktionsevnevurdering skal du have støtte til alle praktiske opgaver og til alt personlig egenomsorg samt pleje herunder til toiletbesøg, bad samt påklædning. Du kan ikke selvstændigt strukturere din hverdag og har behov for støtte ved alle forhold.

Din værge er uenig i kommunens vurdering af støttebehovet, som ifølge kommunen udgør 31,15 timer ugentligt. Din værge mener, at du har behov for støtte, fra du kommer hjem fra dit dagtilbud, til du tager afsted til dagtilbuddet næste morgen samt 20 timers støtte hver dag i weekenden.

Da der således er en stor forskel i vurderingen af dit nødvendige hjælpebehov mellem kommunen og din værge, og da der mangler oplysninger af mere konkret og objektiv karakter om dit nødvendige hjælpebehov i hjemmet, herunder hvor lang tid udførelsen af de konkrete hjælpeopgaver tager, finder vi, at sagen er utilstrækkeligt oplyst.

Vi bemærker i den forbindelse, at kommunens funktionsevnevurdering ikke indeholder oplysninger om dit nødvendige hjælpebehov i hjemmet. Vi finder i øvrigt, at dit hjælpebehov om natten heller ikke er tilstrækkeligt afklaret.

Vi vurderer herudover, at kommunens afgørelse er mangelfuldt begrundet, og at det ikke kan udelukkes, at den manglende begrundelse har påvirket afgørelsens resultat.

Vi er opmærksomme på, at kommunen har lavet et tidsskema, hvor kommunen har udmålt tid til de forskellige hjælpeopgaver. Kommunen har dog ikke begrundet sin udmåling af bevilget tid til udførelsen af de enkelte hjælpeopgaver ud fra oplysningerne om din funktionsnedsættelse og hjælpebehov.

Vi henviser i den forbindelse til, at kommunen ikke har anført, hvilke faktiske forhold der har været afgørende for den udmålte støtte i forhold til de enkelte opgaver. Fx fremgår det ikke tydeligt, hvordan kommunen udmåler støtten til personlig hjælp og pleje herunder hjælp til madlavning/spisning, forflytninger, hygiejne, toiletbesøg m.v.

Vi vurderer samlet set, at kommunen ikke har godtgjort, at dit støttebehov i hjemmet er tilgodeset med kommunens bevilling af støtte.

Kommunen skal som følge heraf indhente oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til din nedsatte funktionsevne, der kan sige noget mere specifikt om dit behov for 1:1 støtte i hjemmet herunder om weekenden og om natten.

Kommunen skal præcisere dit konkrete behov for personlig hjælp, pleje samt praktiske opgaver i dagligdagen.

Kommunen skal indhente oplysninger om din funktionsevne i samarbejde med dig, pårørende eller andre, der er relevant at inddrage i varetagelsen af dine interesser.

Hvis kommunen vurderer, at der helt eller delvist ikke kan ydes støtte til nogle af de ansøgte hjælpeopgaver, skal kommunen begrunde afslaget. Kommunen skal angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, og de væsentligste faktiske oplysninger, som ligger til grund for afgørelsen.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse. Hvis du ikke er enig i afgørelsen kan du klage igen efter de almindelige klageregler.

Vedrørende rådighedstimer

Der er mulighed for at bevilge rådighedstimer efter servicelovens § 95, jf. udmålingsbekendtgørelsens § 5, stk. 3. Når borgeren har delt tjeneste eller ved et mere spredt hjælpebehov, og der er perioder, hvor der kun undtagelsesvist er et hjælpebehov, skal kommunen overveje, om der er tale om et særligt tilfælde, hvor der kan udmåles rådighedstimer.

Kommunen skal efter at have indhentet oplysninger om dit støttebehov i dagligdagen vurdere, om der er tale om et særligt tilfælde, hvor der kan ydes rådighedstimer.

Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed og ikke med henblik på, at hjælperen skal varetage overvågning af borgeren. Vi henviser til, at der hverken i reglerne om kontant tilskud efter servicelovens § 95 eller i reglerne om rådighedstimer er der nævnt hjælp til overvågning, modsat BPA-ordning efter servicelovens § 96.

De forhold i de konkrete sager, som ikke omhandler den principielle problemstilling er ikke medtaget i denne principafgørelse.